מספר פנימי: 2148003

הכנסת העשרים ושלוש

יוזמים: חברי הכנסת מיכאל מלכיאלי
יוסף טייב
אוריאל בוסו
משה אבוטבול

פ/2453/23

הצעת חוק הפיקדון על מכלי משקה (תיקון – ביטול החלת חובת פיקדון על מכלי משקה גדולים), התשפ"א–2020

תיקון סעיף 7ה

1. בחוק הפיקדון על מכלי משקה, התשנ"ט–1999[1] (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 7ה לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (ד), הסיפה החל במילים "הודיע השר כאמור, יחולו הוראות חוק זה גם על מכלי משקה גדולים" – תימחק;

(2) סעיף קטן (ה) – יימחק.

תיקון סעיף 7ו

2. בסעיף 7ו לחוק העיקרי, במקום "60 אגורות" יבוא "180 אגורות".

תיקון סעיף 11

3. בסעיף 11(ב) לחוק העיקרי, אחרי פסקה (1א) יבוא:

"(1ב) לא עמד ביעדי איסוף של מכלי משקה גדולים לפי הוראות סעיף 7ה(א);".

דברי הסבר

חוק הפיקדון על מכלי משקה, התשנ"ט–1999 (להלן – החוק), קובע כי יצרן, יבואן או בית עסק המוכרים מכל משקה מחויבים לגבות מהצרכן פיקדון, והצרכן זכאי לקבל את דמי הפיקדון כאשר הוא מחזיר את מכל המשקה. דמי הפיקדון משמשים את היצרנים והיבואנים למימון מחזור מכלי המשקה. מנגנון הפיקדון יוצר תמריץ כספי למחזור מכלי המשקה אצל הצרכנים ועשוי להוביל לשיפור רמת הניקיון ברשות הרבים, והקטנת כמות האשפה הנטמנת. החוק קובע את דמי הפיקדון המינימליים, העומדים כיום על 30 אגורות. הוראות אלו חלות כיום רק ביחס למכלי משקה שקיבולתם נמוכה מ-1.5 ליטר.

בתיקון לחוק, שנכנס לתוקף בשנת 2016, הוחל על מכלי משקה גדולים מנגנון של חובת עמידה

---

[1] ס"ח התשנ"ט, עמ' 170.

ביעדי איסוף וחובת מיחזור, ולא הוחלה עליהם חובת פיקדון. אולם, בחוק ניתנה אפשרות להחיל את מנגנון הפיקדון על מכלי המשקה הגדולים, כתלות בשיעור המצרפי של איסוף מכלי המשקה הגדולים. על פי הוראות אלו אם שיעור האיסוף המצרפי לא הגיע ליעד שנקבע בחוק, יודיע על כך השר להגנת הסביבה בהודעה שתפורסם ברשומות וחובת הפיקדון על מכלי משקה גדולים תחול.

בשנת 2016 שיעור האיסוף המצרפי לא הגיע ליעד שנקבע בחוק, ולאחרונה הודעת השרה להגנת הסביבה על כך פורסמה ברשומות.

החלת חובת הפיקדון ביחס למכלי המשקה הגדולים עלולה להכביד על ציבור הצרכנים באופן כללי ובפרט על משפחות ברוכות ילדים, כל שכן בתקופת משבר הקורונה, בה משפחות רבות בישראל נמצאות במצוקה כלכלית.

המטרות שחוק הפיקדון מבקש לקדם עשויות להתקיים גם ללא צורך בהטלת דמי פיקדון על הציבור, ואת על ידי יצירת תמריצים כלכליים ליצרנים וליבואנים לעמוד ביעדי האיסוף. לפיכך, מוצע לבטל את תוצאת ההודעה של השר על אי עמידה ביעדי האיסוף, כך שלא תוחל חובת הפיקדון על מכלי משקה גדולים, ובמקביל לקבוע כי התשלומים שעל היבואנים והיצרנים להעביר לקרן לשמירת הניקיון בשל אי עמידה ביעדי האיסוף יעלו ואף לקבוע עיצומים כספיים שיוטלו על יבואנים ויצואנים שלא יעמדו ביעדי האיסוף של מכלי משקה גדולים.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
י"ד בכסלו התשפ"א – 30.11.20